

Medlemsblad för

Svensk-Lettiska Föreningen

Nr 2 (41) 2007, februari

Ordförande: Torgny Wiktorsson, tel 08-782 92 19, 070-782 92 19, e-post: torgny@kubs.se

Redaktion: Rune Bengtsson, Siargatan 11, 5 tr, 118 27 STOCKHOLM

tel 08/740 42 53, 782 26 37, e-post: rune.bengtsson@prv.se

Postgiro: 94 86 93-7, medlemsavgift 150 kr

Hemsida: www.svensklettiska.se

Kallelse till årsmöte

Årsmöte i Svensk-lettiska föreningen hålls måndagen den 26 mars kl 18:00 i TCO-huset, Grev Turegatan 33, Stockholm. Sedvanliga mötesförhandlingar. Enklare förtäring.

Efter årsmötet blir det ett medlemsmöte. Innehållet är inte bestämt vid detta blads tryckning. Se efter på föreningens hemsida www.svensklettiska.se eller kontakta någon i styrelsen.

Årsberättelse 2006

Föreningen hade sitt årsmöte den 20 mars 2006 på Polska Institutet i Stockholm.

Styrelsen har under året haft följande ledamöter: Torgny Wiktorsson, ordförande, Erling Johansson, vice ordförande, Rune Bengtsson, kassör och sekreterare, Lars Hjeltman, Majja Grinbergs, Kerstin Aronsson och Ginta Ahrel. Suppleanter har AnnMari Lindqvist och Leo Eriksson varit.

Revisorer har Göran Grahn och Jan Lennmarker varit.

Valberedningen har haft Diana Krumins Engstedt (sammankallande), Astrid Sköldebring samt Pär Lindström som ledamöter.

Verksamheten

Styrelsen har sammanträtt vid 10 tillfällen under året.

Medlemsbladet har utkommit vid 3 tillfällen som ett komplement till vår hemsida och diskussionsgrupp på internet.

Nya stadgar beslutades i samband med årsmötet.

Lars Fredén var gäst vid årsmötet och han talade om sina böcker om Baltikum.

En vacker lördag i september anordnade vi, tillsammans med systerföreningen för Litauen och Grödinge hembygdsförening, en baltisk dag på Grödinge hembygdsgård. 200 personer besökte oss under dagen.

Samarbetet med Lettlands ambassad var under den första delen av året inte så omfattande som tidigare. Vi avtackade Katrin Kosa som efter flera år lämnade Sverige.

Under andra halvan av året har vi deltagit med kaffeservering under valet samt haft flera möten med ambassadens personal. Vi får många kontakter och förfrågningar förmedlade från ambassaden.

Ett mycket välbesökt medlemsmöte genomfördes på hösten där Mara Kreslina tillsammans med några vänner sjöng och berättade om det lettiska årets traditioner.

Medlemsantalet vid årets slut var 73 samt 1 hedersmedlem, vilket är 3 färre än 2005. Styrelsen arbetar nu intensivt med att hitta nya aktiviteter som skall attrahera nya medlemsgrupper. I samband med julen skickade föreningen ut en julgåva till alla medlemmar i form av en lettisk kalender

Stockholm 2007-02-15

Torgny Wiktorsson

Lars Hjeltman

Rune Bengtsson

Leo Eriksson

Maija Grinbergs

Kerstin Aronsson

Ginta Ahrel

AnnMari Lindqvist

Erling Johansson

Indulis Emsis på besök i Stockholm

En delegation lettiska parlamentariker, under ledning av talmannen Indulis Emsis, gästade Sverige den 13-14 februari. På programmet stod möten med olika företrädare för Sveriges riksdag och regering, samt med politiker och tjänstemän i Stockholm Stad. Som sista programpunkt innan hemresan kom delegationen till Lettlands ambassad, för att informera letter i Sverige om aktuella politiska frågor i Lettland. Delegationen hade blivit försenad i Stadshuset, så det blev ett kort möte. Indulis Emsis talade i en halvtimme, varefter mingel med samtal på mer individuell nivå följde, tills delegationen blev mildt utförest till väntande transport mot Arlanda.

Talmannen inledde med att säga att Lettland har och alltid har haft goda relationer till Sverige, och ser Sverige som en stabil demokrati, med goda traditioner, som Lettland har mycket att lära av. Dock önskade man att Sverige skulle engagera sig mer i "hjälparbete" i närområdet kring Östersjön, istället för att lägga så mycket kraft på engagemang i Afrika, Sydamerika och på andra fjärran ställen. "Förmodligen beror det på en skillnad i mentalitet, där vi letter är mer hemkära än svenskarna", funderade talmannen och fortsatte med att konstatera att det behövs mer kunskap om Lettland i Sverige, eftersom man vid återkommande tillfällen ser rena felaktigheter och missuppfattningar publicerade i svenska massmedia. Bland aktuella politiska frågor i Lettland idag så står arbetet med att till slut skriva under ett gränsfördrag med Ryssland högt på dagordningen. Inte minst presidenten trycker på om att saken ska avslutas innan hon avgår i sommar. Det känns angeläget att frågan får en slutpunkt, istället för att diskuteras gång på gång (den senaste debatten i Saeima varade i 10 timmar), det måste fastslås var EU:s och Natos östgräns går. Frågan om Abrenes tillhörighet, och konstitutionens skrivning från 1920 måste man se pragmatiskt på: att ta hand om Abrene skulle innebära ytterligare ett stort antal ryssar utan medborgarskap i Lettland (initialt) och i regionen skulle man behöva satsa enorma summor för att invånarna där ska få ett drägligt liv. Det skulle kosta mer än det smakar, helt enkelt.

Vad gäller medlemskapet i EU och Nato, så tycker man att det fungerar bra för Lettland. Man är nöjd med EU-stödet, och med Natos hjälp med gränssäkerheten. Dock är man inte nöjd med situationen längs östgränsen, där kilometervis med långtradare köar vid

gränsövergångarna, där illegal sprit och narkotika smugglas in och där befolkningen upplever att de inte har en bra livssituation. Pengar, praktiska resurser och tankar behövs för att förbättra situationen. Framöver kommer man att arbeta på att stabilisera utrikespolitiken, särskilt på handelsområdet. Det handlar om att utveckla hamnarna, arbeta ännu mer med handeln österut.

För närvarande leder det faktum till att Lettland importerar dubbelt så mycket som man exporterar till ekonomiska problem. Inflationen var förra året 6 % och där vet man inte vad man ska göra, bara vad man inte tänker göra: inte sänka löner och pensioner och inte ändra skattepolitiken. ("Här är ett område där vi inte tar råd av Sverige - frågar man svenskar är deras svar alltid "höj skatten", men det vill vi inte göra."). Ett område där man är öppen för förändring i skattepolitiken är fastighetsskatten. I dag köper personer mark, hägnar in och sätter upp en skylt "privat", men utnyttjar sen inte marken, utan väntar på att den ska stiga i värde och man kan sälja med förtjänst. Detta oskick vill man stävja, särskilt kring Riga.

På miljöområdet har man problem inom byggsektorn och transportsektorn. Det finns mängder med dåligt isolerade hus, som bidrar till den globala uppvärmningen. Kollektivtrafiken är dåligt anpassad till människors behov, vilket leder till omfattande privatbilism. Många av bilarna är gamla och smutsar ner luften mycket, dessutom uppstår trafikstockningar eftersom vägarna inte är byggda för nuvarande trafikmängd. Kanske blir trängselskatter lösningen i Riga också... Man är mycket tacksam för det stöd som de nordiska länderna gav under 90-talet, som lett till att man idag har rena floder och sjöar och ren natur i högre utsträckning än under Sovjettiden.

Lettland har också demografiska problem och det handlar inte bara om alla som flyttar utomlands till bättre betalda jobb, utan också om att landsbygden avfolkas, folk tränger ihop sig hos släktingar i stan i jakt på ett bättre liv. EU-stödet till bönder har varit bra, men det räcker inte för att vända trenden. För att råda bot på de låga födelsetalen har man höjt barnbidraget och detta har gett bättre nativitet. Nu har man dock problem med en stor brist på daghemsplatser. Talmannen avslutade med att överlämna några gåvor till ambassaden: en bok om Saeima, ett stort fat piroger och en flaska Rigabalsam att värma sig med i den kalla vintern.

Kerstin Aronsson

Lettiska hjälpkommittén söker nya medlemmar

Lettiska Hjälpkommitten i Sverige (LPK) har meddelat Svensk-lettiska föreningen att de önskar att vi informerar om deras verksamhet inom vår förening. I korthet, och mycket summariskt, kan sägas att LPK är letternas äldsta organisation i Sverige. Den bildades 1945 och är en medlemsorganisation, vars högsta organ är ett medlemsvalt råd bestående av 21 medlemmar, vilka i sin tur väljer styrelse. Under de första åren bestod verksamheten till stor del av hjälparbete. De flyktingarna, som kom till Sverige i slutet av Andra Världskriget, behövde stöd med sociala och juridiska problem samt ekonomisk och humanitär hjälp. De behövde ofta hjälp med översättning av dokument och med myndighetskontakter.

Med åren blev letterna mer och mer integrerade i det svenska samhället och klarade kontakterna själva. LPK:s verksamhet ändrade karaktär, speciellt efter 1991, när Lettland återfick sin självständighet och gränserna öppnades. Letter började komma till Sverige för att studera, arbeta eller turista. Dessa önskade ofta få kontakt med sina redan etablerade landsmän och få information om Sverige och svenska förhållanden. Den äldsta generationen letter, som kom till Sverige 1944 och såg som sin huvuduppgift att grunda organisationer för att behålla språk och traditioner i exil för sina barn inför en minst sagt osäker framtid, har till stor del nu gått ur tiden. Andra och tredje

generationens letter har delvis behållit traditionerna och språket, men många har bildat familj med svensk partner och känner sig idag lika mycket svensk som lett, ibland mer. Sverigeletternas sammansättning ändras hela tiden.

I Estniska huset, Wallingatan 34, hyr LPK en lägenhet och där finns kontor, bibliotek samt en samlingslokal. Andra lettiska organisationer har sammanträden och mottagningar i lokalen och den lettiska kören övar regelbundet. Dit kan letter komma för att få information och hjälp med olika problem eller bara för att träffas. Det är letternas enda fasta punkt i Stockholm.

LPK är i Sverige en registrerad och erkänd invandrarorganisation och erhåller bidrag till sin verksamhet från Integrationsverket. Utan detta bidrag är det svårt att fortsätta verksamheten på nuvarande nivå. Ett av kraven för att få bidraget är, att LPK har 1.000 medlemmar. Välkomna som medlemmar i LPK är alla som har koppling till någon med lettiskt ursprung. LPK skulle glädja sig om Svensk-lettiska föreningens medlemmar också blir medlemmar i LPK. Medlemsavgiften är 50 kronor per år och kan betalas in på plusgiro 25 08 33-1. Glöm inte att skriva in namnen på dem som betalningen gäller.

Baltikumdag i Grödinge den 15 september 2007

Baltikumdagen 2006 blev lyckad, så vi planerar att upprepa arrangemanget i år. Datum är lördag den 15 september då Grödinge hembygdsgård Vasastugan är bokad. För att vi ska få ett så omväxlande och intressant program som möjligt vill vi ha tips och idéer från alla i föreningen:

- Vill du presentera något, prata om något, ställa ut något eller framträda på något annat sätt?
- Känner du till några unga musiker som skulle kunna bjudas till Sverige för att framträda?
- Känner du till några vi kan fråga om att sjunga eller dansa?
- Känner du till några konstnärer eller konsthantverkare som vi skulle kunna bjuda in?
- Har du baltiska produkter som du vill komma och sälja?
- Vill du bidra med lotterivinster?
- Vill du medverka i arbetet med Baltikumdagen på något annat sätt?
- Har du några förslag och idéer om hur vi ska marknadsföra arrangemanget för att nå ut till många, utan att betala dyra annonser?
- Har du några kontakter som du tror kan hjälpa oss på något annat sätt? Hör av dig styrelsen genom att ringa eller maila Torgny eller Rune (adresser och telefonnummer överst på medlemsbladet).